Kmetijske in rokodelske Novíce.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj **VI.** *V srédo 2. vélikiga serpana 1848.* List **31.**

Slovenije zmaga.

Ljudstev kri se v bôjih staka,
Vojske grom terdnjave strésa:
Kaj Slovenja sama čaka?
Kaj ne vzame si na ušesa? —
Mirno zmago če Slovenja!

Ona vé, očetov slava
Se ne piše sèm od bôjev;
Čast od del mirú je prava,
Ne od zmag sovražnih rôjev; —
Mirno zmago če Slovenja!

Kaže ji nekdó Serbljanc,
Kot de b' ona v boj ne znala;
Glej junaške Turjačane!
Vender — če se v boj ni bala —
Mirno zmago če Slovenja!

Meč je vzéla proti trumi
Kervotočniga Turčina,
Ki v divjosti ne razumi,
Kaka je mirú sladčina; —
Mirno zmago če Slovenja!

Sveto véro je branila,
Varovala dom in svoje;
Vender mir je bolj ljubíla,
Kakor pa kervave bôje; —
Mirno zmago če Slovenja!

Ved'la je, in vé bojvati
Se za svojiga cesarja;
Sama vender napeljati
Noče vojskniga viharja; —
Mirno zmago če Slovenja!

Malo zna od bôjev peti,
Žal po zgubah glas jí vzame;
Raj' darí mirú po sveti
Ona prepevati jame; —
Mirno zmago če Slovenja!

Serbski pévc naj strune vbíra,
Čast junakov oznanúje;
Gine bolj, ko hrum prepíra,
Kák Serbljanka de miluje; —
Mirno zmago če Slovenja!

Zdaj je vlada razumnosti:
Kliče vse — divjost mínila!
Mirni vžitik narodnosti
Bo Slovenja pač dobila, —
Mirno zmago če Slovenja!

P. Hicinger.

Zmota zastran zelene kave.

(Konec.)

Druga bolj občutljiva škodljivost farbanja kave je pa potrata denarjev. De se kava pofarba in potem se zeleniga prahú očisti, je treba dela in stroškov. Dva delavca na dan javalne sto funtov kave obdelata, in očistiti jo, je treba dveh rešetaríc, ki jim pravijo sezulote. Plačilo eniga delavca je v Terstu po navadi en goldinar na dan, ene sezulote pa po pol goldinarja. Tudi indiga in vitrijol denarje veljata, tako de stroški farbanja na funt kave nar manj na dva krajcarja pridejo, ktere tergovec k ceni pripiše, Vi jih pa, ni drugači, plačati morate. Verh tega pa še pride povikšanje cene čez pravo vrednost kave, zakaj oglajena in pofarbana kava je vsa drugačna, vsa lepši kakor druga, ki je sama na sebi; zató pa tudi štacunarji slabo kavo za dobro in srednjo za nar boljši prodajajo, in Vi, gotova je, funt farbane kave, razun zgorej imenovanih stroškov, še po dva, tri krajcarje čez vrednost plačujete. Nar veči sleparijo pa samogoltni tergovci uganjajo s havarjano ali mornano kavo, to je s tako, ki je od morske vode premočena bila. Če tako popolnama sprideno kavo dobro v vrečih ogulijo in pofarbajo, jo lahko nevednim za kavo saj srednje baže prodajo. Mornana kava se da res nekoliko, pa nikdar ne popolnama, popraviti, če jo z vrelo vodo večkrat zaporedama polijejo in sproti posušé; pa tak opravik je za tergovce predolgočasno in nerodno délo, farbanje je ložeje in hitreje. Še ni dolgo, kar je nek tergovec dosti take spridene kave nakupil. Treba je bilo nar pred posušiti jo, in neki delavec jo je na plahtah ob soncu razlečeno varoval; drug ptuj delavec ga memo gredé posmehovaje praša: kaj se pariš tù, sej ti je nobeden ne vzame, če jo zastonj daš? Kmalo po tem se je slišalo po ulicah šepetanje in rešetanje, de je bilo kaj; farbali so jo, in tista kava, ki ni bila kar za nič, in ktero berač v Terstu zastonj vzeti se bi pomislil bil, je odrinila na Krajnsko in naprej, — prodali so jo, sej je bila zelena!

De bi se pač kak resnicoljub kupec ali štacunar med vami najdel, kteri bi farbanje s kavo slabe baže, in z na morji sprideno kavo pričo ljudí

poskusil: prepričali bi se očitno, kako se zvunanji videz slabiga in sprideniga zernja kave močno popravi, in kakó lahko je s tako farbano kavo tiste oslepariti, kteri menijo, de je le zelena kava nar boljši. Pa sej boste tudi brez take skušnje svojimu rojaku verjeli, ki skrivnosti farbanja na tanjko pozná, vam pravo resnico pové in upa, de bo ta sostavek krivovéro od zelene kave kmalo razkropil. Farbana kava se od druge že na videz razloči; če tri, štiri zerna med belim popirjem dergneš, se zelena farba saj nekoliko na popirji pozná; če nekoliko zern farbane kave v kozarec vode deneš, se farba kmalo odmoči, narpred zelenkasto-rumena, potem pa, kader kavo v vodi pomešaš, prav gnjusno umazana pride. Čista ne farbana kava med popirjem nič farbe ne pustí, in voda, v kteri jo namočiš še le čez dolgo enmalo zelenkasta postane. Ne prašajte tedaj v štacunah po zeleni kavi, ne kupite je, če vam jo štacunar še tako hvali. Kupovajte le čisto ne popačene kave, ktere zernje je vse enakšno, nič ali clo malo raztolčeno, razdrobljeno, brez prahú in peska, in ktero med dlanama dergnjeno nič ptujiga ali pa clo zoperniga duha ne kaže. Takó boste svoje domače kupce in štacunarje prisilili le natorno kavo pri tergovcih naročevati, in jo boste po nji pravi vrednosti plačevali; oskerbeli si boste svoje zdravje in svoje mošnjice, pa tudi vstregli mnogim Teržaškim tergovcam, zakaj v hvalo Tersta moramo reči, de, če jih je tudi nekoliko tergovcov, ki si z malimi denarji in z malopridnim blagam hitro obogatéti prizadevajo, vender nar veči del izmed njih so pošteni in pravični možjé, kteri sleparsko farbanje kave le prisiljeni in z očitno nejevoljo opravljati dopusté.

J. Cerer.

Nikar pod drevo ob hudi uri!

Nesrečna mati čvetero otročičev, ki je 22. dan tega mesca v Velkim Otoku fare Postojnske, po travniki senó grabila in še pri sebi hčerko tri léta staro imela, zbeží ob hudi uri z otrokam pod hrast, in poleg nje se vstopi še druga deklina 24 lét stara takó, de ste v sredi otročè iméle. Kar se zabliska in strela vdari v hrast. Mati in deklina ko mertve se sklenete, otročè pa na vès glas jokati počnè. Mati je na mestu mertva obstala, deklino so z velicim trudam oživili, vender še bolna leží in velike bolečine v glavi in po eni strani, po kteri je opečena, terpí; le otročè v sredi tikama med njima, je brez opekline, živo in zdravo ostalo; Bog sam vé kakó. Spet strašno svarilo, kakó nevarno je ob hudim vremeni pod drevo stopiti!

Istrijanski Slovenci
med Teržaškim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Nevésto peljejo od hiše njene v hišo ženina ponoči, okoli polnoči. Vidite, prilika sv. evangelja od tistih deseterih devic, ktere so čakale na ženina, se tukej ponavlja. — Z nevésto nobeden od njenih ne smé iti, ne možki, ne ženska; ona gré z družtvam ženina, ktero samo iz možkih obstojí. Prédin pa nevésta zapustí svoj dom, v kterim je pervič zagledala luč svéta, kér je začéla hoditi, se vadila ovce pasti in drugih opravil se učiti, — gre še prosit blagoslov svojih staršev in svoje rodbine. Med drugimi pride tudi domačina, któri ji z vso ojstrostjo priporoča, de nej spolnuje svoje dolžnosti; de nej ljubi do truge (do smerti) svojiga možá, kteriga ji je Bog dal, de nej ljubi in spoštuje starše v tisti hiši, v ktero bo prišla; de nej bo žena delavna, mirna, in de nej ne pozabi svojih staršev in rodbine svoje. — Nevésta, še zmirej v poprejšnji obleki, posluša vse to podučenje, in žalostno je večkrat viditi, kakó de objéma očéta, mater, brata, sestre in vse, kar jih je v hiši, in kakó de milo plače, de mora zapustiti svojo domovíno; vsaciga prosi za odpušanje, vsaciga pozdravi, kakor de bi se na tem svétu nikoli več ne vidili. — Potém se ločijo od hiše in gredó veseli proti domu ženina; po poti pojejo „Kraljeviča Marka“ ali pa pesmi, ktere oznanujejo lepe čednosti nevéste. Predin še od hiše gredó, si vzame stari svat puteršek vina za popotnico, kteriga zmiraj po poti, ne le svatam, ampak tudi vsakimu, kteriga srečajo, ponudi. —

Kadar gredo domú prot hiši ženina, on ne pripusti iti po tisti poti, po kteri je šel od hiše, ampak po drugi, zató, de bi jih kdo ne čakal, in jim nevéste ne vzel, kakor se je v pervih časih večkrat prigodilo. Ravno zató tudi dajo nevésti nar slabejiga konja, de jim ne more uiti. Ravno zató pa, kér ima nevésta slabiga konja, tudi zmiram zadej ostaja.

(Dalje sledí.)

Poménki
zastran vprašanja v besednih rečéh Slovenije.

Ljubi bravci! kér ste nas v predposlednjim listu naprosili, de bi Vam nektere besede, ki jih v Slovenii berête, razjasnili, Vam hočemo, kolikor moremo, na to vprašanje odgovor dati. — Pervič opomnimo, de v deržavskih ali politiških časopisih se je težko, prostimu ljudstvu neznanih beséd popolnama ogibati, kér za veliko veliko rečí še nobene znane slovenske besede nimamo, in je tudi drugi slovanski narodi nimajo, pri kterih bi jo zamôgli na posodo vzeti. To pa naj bo vselej naše vodílo: de, če domače slovenske nimamo, nej nikar ne mislimo berž na kovanje nove, ampak de poprašamo nar poprej svoje sosede Ilirce, potem Serbljane in za temi Ruse, potem še le Čehe i. t. d. ali imajo slovansko besedo za to reč ali ne. In če je pri nobenim slovanskim narodu ne najdemo, potem še le naj skujemo novo v duhu slovenskim.

Kar tedej, dragi bravci, Vaše vprašanje v 29. listu Novíc vtiče, je veči del beséd, ki tožite, de jih ne uméte, latinske koreníne, nekaj pa tudi gerških. Take besede so Latinci imeli že v silo davnih časih; poprijeli so se jih potem drugi narodi v enacih zadevah, v kakoršnih so jih Rimljanje rabili. Celò Slovani, kterih jezik se nič lepó ne vjéma s ptujšino, so ga v različnih narečjih (v rusovskim, poljskim, českim, ilirskim, slovaškim) napolnili s tacimi ptujkami, desiravno bi se jih bili lahko ognili, kér je slovanski jezik zlo gibčin, in se z njegovimi korenikami in končnicami (Stamm- und Bildungssylben) večidel vse da zaznamnjati, ako se prav suče.

Pa pri unih narodih so bili drugi časi, ko so jeli pisati za občinstvo. Ko bi zdej začéli, menimo, de bi drugači začéli, kakor takrat. Pa tudi zdej, desiravno so ptujih besed zlo vajeni, jih vender sèmtertje počasi z domačimi nadomestujejo, razun nekterih, ki se ptujih zaznamkov ali terminologije deržé. Nar manj se je pri Hervatih čuditi, de imajo polno latinšine v jeziku deržavnih opravíl, kér so ravno zdej po vsih kancelijah latinšino iméli in je mende še zdej do dobriga niso odpravili. Pri njih je ljudstvo tacih imén zlo vajeno, kakor so našim kmetam znane nemške in druge iména, postavimo: Urtel, Verciht, Licitirenga, Protokol i. t. d. —

Res je pa tudi, de celò vse ptuje beséde se ne morejo odvreči, in téga nihče ne terja; vender je želeti, de bi se ne ptujčevalo, kjer ni sile. Menimo tudi, de v ti reči bo še le po tem edinost in stavnost, ko bojo posebni odbori zaznamke posebnih plemén učenost izdelali, pri kterim delu bo pa posebne marljivosti potreba. Sicer pa, ljubi bravci! smo tudi mé vaših misel, de bi bilo bolj prav, ptujšino, kolikor je moč, opušati in se domačih besed deržati, de tudi posihmal

ohranimo imé, de Slovenci imamo čisto narečje, de malo Slovanov tako čistiga.

Drugo pot Vam bomo, po posvetovanji z gosp. Podkorenčanam razložile besede, za ktere ste nas unidan vprašali. Novice.

V rečéh slovenskiga pravopisa.

Na večkrat ponovljeno prošnjo, de bi gosp. profesor Metelko v prid slovenšine opustili svoj pravopis, so si v 28. in 29. listu prizadéli prednosti svojiga pravopisa memo našiga dokazati, ter so rekli, de pri svojim ostanejo, dokler boljiga ni.

De častitimu gosp. profesorju Njih pravopis nar bolj dopade, Jim radi verjamemo, — pa v taki reči ne veljá to, kar meni in mojim prijatlam dopade, ampak to, česar občinstvo razsodi. V pravopisu pa je občinstvo postavedajavni vladár, kterimu se mora pisavec vkloniti, ako hoče, de bo ljudstvo bralo, kar on piše.

Napol samoglasniki (Halbvokale), ktere gosp. profesor nar veči prednost svojiga pravopisa čislajo, ločijo že Gorenca od Dolenca, še bolj pa Krajnca od Štajarca i. t. d. — torej nikakor ne morejo vpeljani biti v slovenski pravopis! Gosp. Metelko so Dolenc, torej hočejo, de bi vsi Slovenci po dolenski pišali plésali — to pa brez zamére ne gré. Gorenc zaglasniga *i*, kar je nam znano, nikjer ne izgovarja, torej postavimo: ne bo besede Podpéžnik drugači izgovoril, kakor jo mi pišemo, čeravno bi se mu Dolenc smejal!! Dolenc bo besedo Podpéžnik i. t. d. tudi po našim pisano, vender le po svojim izgovarjal — Gorenc pa tudi po svojim, ako ravno je po Vašim pisana. In poslednjič: če bi hotli vsaki glas do lasú natanjko zaznamovati, bi tudi z Vašim pravopisam, gosp. profesor! ne môgli izhajati.

Prazne besede so na dalje, de kljuke (ˇ) nad s, c, z so mudivne — ali ni *h* na strani s, f in z še bolj mudiven? — Kdor po našim š, č, ž piše, si prihrani (po storjeni skušnji) pri 27 natisnjenih polah celo pôlo; ali ni to prihranitev časa in denarja? — De se *c* lahko z *e* zameni, damo Latincam razsoditi: ali jim je že kdo to očital. — Kar ličnost gosp. Metelkotoviga in Bohoričeviga pravopisa memo našiga zadéne, naj bravci, ki Metelkotoviga še ne poznajo, sami iz naslednje predpodobe razsodijo.

Po stari Bohoričici:

S velikimi gofpodi ni dobro zhefhinj sobati, je rekel Shabnikar is Zhirzhizh.

Po Metelkotovim:

Зѕ velikѕmѕ gospodѕ né dobro цéwѕn зobatѕ, je rekѕl Žabnѕkar iз Чѕrцѕц.

Po novim slovenskim:

Z velikimi gospodi ni dobro češinj zobati, je rekel Žabnikar iz Čirčič.

(Konec sledí.)

Še ena beséda
k sostavkam k vpeljanju slovenšine v pisarnice.

Ako hočemo sčasama slovenski jezik v pisarnice vpeljati, kakó pa bo potém z Nemci, Italijani in Furlani, ki v sredi slovenskih mejnikov ostanejo? Nektere jezera jih je vender, in opirali se bodo na velike množice svojih rojakov. Ali se bo tem po vsi Slovenii slovensko pisalo, ali se jim bodo po njih željah nemške ali italijanske pisma dajale? Ne bilo bi tega prašanja tréba; pa iz ust tistih, ki s polnim glasam od Slovenije govoré, ni tega razuméti; drugi tudi še niso tega razločno povédali; treba je pa, de vedó ljudstva, koliko si med seboj zaupati. Veliko prepira je od tod, ker vsak za svojo rodovino vpije, in nič ne razloči, koliko misli sosedu veljave dati. Ko bi rodovi ne bili zlasti na mejah zlo namešani, bi se lahko ločitev storila, in bi se reklo: „tvoj jezik veljá uno stran, moj to stran meje.“ Zdaj pa je drugači; naj bi Slovenii stavili meje, kakor bi hotli, nekaj Nemcov tukej, nekaj Italijanov tamkej bomo zajéli; in ti se bodo za svoje vlekli, zlasti kér so do zdaj že nemšino in italijanšino imeli. Ne govoriti le po verhu, treba je dan današnji veliko razločiti; prošnja za Slovenijo in slovenski jezik bi bila veliko manj zoperstave našla, ko bi bila s takimi razločki pisana, kakoršne sila zdaj na dan spravi. Pomniti je: Qui bene distinguit, bene docet.

Še ena. Ko se vlečemo za Slovenijo, kako dalječ ima seči? kje so mejniki slovenske besede po Koroškim in Štajarskim, po Goriškim? Kterim je mogoče, naj dajo posebne štatistiške znanila na dan; ne samo sploh „toliko tavžent nas je!“ temuč ktere mesta, vasí so še slovenske blizo Nemcov in Vlahov, ktera voda, kteri hrib i. t. d. je mejnik; ali ktere fare so slovenske, ktere ne? Kindermanove karte — in Šafarikov „Narodopis slovanski“ znajo morebiti veliko tega pokazati; pa med ljudí jih je treba dati. Potem se bo vedilo, za koga in kam vleči. Ne toliko prazniga tolčenja z besedami — delati, delati — in pisati, kar kaj veljá! Štatistiške znaníla bodo ravno potrebovali naši Dunajski poslanci, *) ako hočejo za Slovenijo govoriti. P. Hicinger.

Razglaz
pomenkov in opravil slovenskiga družtva v Ljubljani v odbornih sejah.

Po storjeni obljubi da slovensko družtvo, ki se je 6. dan veliciga travna vstanovilo, očitno na znanje, v čimur se je v sejah njegoviga odbora dosihmal govorilo in posvetovalo.

Kar koli se v teh razlagah ne najde, to ne izvira iz slovenskiga družtva, to ni djanje njegovo.

1) So se zložile, pretresale in dokončno odločile družtvine postave, ki se imajo v 4000 iztisih v slovenskim in nemškim jeziku natisniti in po deželi razposlati.

2) Sta se podoba in obseg sprejemniga pisma za nove ude odločila. —

3) Se je skupni račun druge besede izročil.

4) Se je sklenilo, de bi družtvo nar popred mali, pa kolikor je moč popolni besednjak (slovnik) v dveh delih (slovensko-nemški in nemško-slovenski) berž ko bo mogoče in po nizki ceni na svitlo dalo.

5) Za tega voljo je bilo odločeno, gosp. prof. Metelkota zastran Vodnikoviga rokopisa in vse druge slovenske pisatelje, od kterih se vé, de priprave delajo k slovenskimu besedniku, naprositi, de bi svoje zbirke družtvu blagovoljno izročili in takó se tega dela vdeležili.

6) Se je prebral odgovor na vprašanje v 49. ilirskim listu.

7) So se izvolili posamesni odbori za razne opravila.

8) Se je sklenilo na svitlo dati vse doslej v gledišu pete slovenske pesmi, in se je izročila ta naloga posebnimu odboru.

9) Dopisu tukajšne mestne gosposke zastran slovenskih imén nekterih ulic v Ljubljani se je zadostilo.

10) Je bila odločena zahvala gosp. prof. Metelkotu, ki je družtvu rokopis Vodnikoviga besednjaka prepustil.

11) Je bilo sklenjeno za uboge pogorelce v Št. Vidu pri Zatični na Dolenskim večerno veselico napraviti in razun nekih pesem Linhartovo veselo igro: „Županova Micka“ igrati.

*) Prepričani smo, de učeni poslanci, ki iz slovenskih deželá v Dunajskim zboru sedé, se bojo v ti reči, ktero je tudi gosp. Šafarik v imenovanim narodopisu stran 68, 69 in 70 popisal, na tanjko pomenili. Vredništvo.

12) Je bilo sklenjeno gosp. Ravnikarju, ki je svoje priprave za ilirsko-nemški jezik družtvu radovoljno izročil, se zahvaliti.

13) Se je sprejelo z veseljem oznanilo, de je bravno družtvo tukajšne duhovšnice pripravljeno svoje knjige slovenskimu družtvu prepustiti.

(Konec sledí.)

Novičar.

Poslednji teden je bil srečen za našo armado na Laškim. Radecki, vikši vodja, je 26. dan tega mesca iz velciga taboriša Palaco Alcarea tole oznanil: „Serčnost naše armade je kralja Korlna Alberta pri Kustoci v tri dni terpeči vojski premagala. Armada sovražnika beží, mi pa jo mahamo terdó za njegovimi petami. Bog živi našiga Cesarja!“ — Ljubljana je bila v petik zvečer zavoljo te novíce razsvitljena. — Dunajski zbor zdej že čez en teden terpí, pa še ni nič posebniga (važniga) opravil. — Vsi poslanci še niso poterjeni. — Gosp. Ambrož so nam poslali zapisnik (protokol) perviga deržavniga zbora; v njih pismu še zmirej pravi slovanski duh živí; ni tedej res, kar so nekteri prehitro sodili, de so Ambrož Slovencam odpadli. — Cesar so še zmirej v Inšpruku na Tiroljskim. — Nadvojvoda Janez so bili namenjeni 28. dan v Frankfort se podati, kjer so opravnik nemške deržave izvoljeni. — Dozdej se ni še nič zvedilo, kaj de so Nadvojvoda za vkrotenje strastnih Madžarov in opravičenje junaških Hervatov storili? — Ban Jelačič je ravno zdej v veliki slavi na Dunaji. Po sklepu Hervaškiga deželniga zbora terja ban 3 rečí: 1) de naše cesarstvo celo ostane, kakor je dozdej bilo; 2) de hervaško-slavonsko-dalmatinsko kraljestvo ne bo pod Madžarsko oblastjo, ampak samo za-se pod našim Cesarjem; 3) svobodno razširjevanje národnosti. Ali bojo Madžari vender enkrat spoznali, de se zdej nobeni narod ne da zatirati! — Zoper oblast nemške zavéze, po kteri bi imele vse druge vladarstva svojo samostalnost zgubiti, so se jeli na Pruskim (Prajzovskim) hudo vstavljati. — Koroški poslanec v Frankfortu, gosp. Gricner, je 18. dan tega mesca nemškimu zboru svèt predpoložil, de ima coelibat overžen biti. Kaj, dragi prijatel! se vtikujete v rečí, ktere Vas toliko zadevajo, kakor žabo lešniki! — V Rovoredi na Laškim je 16. tega mesca gospóska postavila ceno letašnjih kokonov (židnih mešičkov), naš avstrijanski funt na 23 krajc. in pol. Take nizke cene ljudjé nikdar ne pomnijo. Vojska na Laškim je vsiga tega vzrok. — Slovenska stolétna pratika, lani v Ljubljani na svitlo dana, je od Lutomerške gosposke prepovedana!! Od Lutomerške gosposke, kakó je to? Sej je Lutomér (Luttenberg) na slovenskim Štajarskim. — — Nič ne dé — gosp. Anton Nedveda ne vé tega in jo je iskrenimu rodoljubu Fr. Muršiču po briču vzeti ukazal, rekoč: „na Štajarskim ne smeš slovenskih knjig šteti.“ Lepa novíca je to, če je v vsim gotova!! — V Teržaškim listu (Journal des österr. Lloyd Nr. 171) dokaže natanjko nek učen mož, de Istrija je večidel slovanska dežela, kér med 160,000 prebivavci je le 55000 duž, ki niso slovanskiga rodú, — dve tretjíni prebivavcov govorite slovansko, — in na 57 štirjaških miljah Istrijanske zemlje so le posamesni kraji, kjer laška zmes prebíva, sicer pa so povsod Slovani in Vlahi naseljeni. Imenovani sostavek priporočime vsacimu radovednimu brati, kér pisavec kaj krepko podaja 3 istrijanske poslance na Dunaji, ki so rêkli: de Istrija je po jeziku, navadah, spominkih, véri, nagnjenji in zemeljni legi — laška dežela! Natanjčni popis Istrijanov v jeziku, navadah i. t. d., ki nam ga častiti gosp. Zdéšar v Novícah dajo, tudi poterdi krivo misel imenovanih poslancov v ti zadévi.

Krajncam!

Slišali ste že iz Novíc in druzih pisem, de taki poslanci, ki učeniga nemškiga jezika ne umějo in tudi veliko druzih vednost nimajo, sedijo v Dunajskim zboru kakor lipovi bogovi! Kaj je tudi kmetam s takimi poslanci pomagano, ki ne znajo gladko in krepko govoriti in se za pravično reč možko potegovati? Dozdej še nobeden tacih poslancov ni besedice zinil. Velki zbor ni oštarija, kjer zna marsikter veliko jezikovati. Verjemíte nam: Tlaka in desetína boste po pravíci in za kmete dobro razsojene, tudi brez poslancov v kmečkih jopah. In le zatega voljo so kmetje kmečke poslance volili; — druzih rečí, kakor — postavimo — naprave srejnske ali soseskine vladíje i. t. d. pa še porajtali niso, in vender je tudi ta reč za kmeta silno imenitna reč!

Kmetje! motite se, ako mislite, de v vsaki gospôski suknji vaš sovražnik tičí, in de le kmečki jezikovavec vam bo pravdo dobil! Silno silno se motite. Pomislite, kdo Vam je mesca sušca svobodnost pridobil? Kdo je naredil, de se Vam bojo Vaše težave polajšale? Ali kmetje? Ni res! Mestniki so Vas rešili. In zvedeni možjé v gospôskih suknjah, ki so poslanci na Dunaji, Vam bodo pridobili pravično prostost.

Ako boste tedej vnovič poslance volili, volíte umne, zvedene možé, ki znajo v imenitnim zboru možko govoriti, — ki so vnéti za pravično poravnanje Vaših težav, — ki so goreči ne le za odpravo tlake in desetíne, temuč tudi za vesolni prid naše domovíne.

Siliti Vam nobeniga poslanca nočemo, le svetovati Vam čmo nektere možé, za ktere mi dobri stojímo, de bomo ž njimi prav zadovoljni, če bi poslanstvo prevzeli. Taki možjé so gosp. Matija Dolenc, dohtar pravice, skozi in skozi pošten in za svojo domovíno vnét Krajnc, zdej na Dunaji prebivajoč; — gosp. Janez Hladnik, doktorand pravíce, zdej tudi na Dunaji; — gosp. Dr. Matija Sporer, svetovavec deželniga poglavarstva v Ljubljani, za občinsko dobro vès vnét mož, — in še več druzih, od kterih smo že v Novícah govorili.

Vsa čast in hvala omikanim in poštenim kmetam! Ali druga je moder kmet v svojim gospodarstvu, druga pa spet v Dunajskim zboru! Vredništvo.

Popravik.

V poslednjim listu na pervi strani na 22. versti od spodej namesti kočnih sežnjev bêri štirjaških sežnjev.

Današnjimu listu je pridjan imenik poslancov na Dunaji, kteri pa niso vsi poterjeni, zató kér pri nekterih volitvah ni bilo postavno število volivcov, ali pa so se druge napake godile. Izmed krajnskih tudi 2 ali 3 še niso poterjeni.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 29. maliga serpana.		V Krajnji 24. maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	1	57	2	5
1 » » banaške	2	10	2	12
1 » Turšice	1	15	1	18
1 » Soršice	—	—	1	40
1 » Rèží	1	28	1	27
1 » Ječmena	1	6	—	—
1 » Prosa	1	42	1	37
1 » Ajde	1	36	1	28
1 » Ovsa	—	52	—	52

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*